

ประกาศห้ามมิให้เอานามพระมหานคร
แต่ไม่ให้อาศัพทที่ใช้ เป็นพระบรมนามาภิไธย
มาใช้เป็นนามสกุล

มหาเสวกโท พระยาศรีสุนทรโวหาร ผู้ช่วยราชเลขาธิการ รับพระ
บรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ คำว่าตั้งว่า ได้
ทอดพระเนตร เห็น นามผู้หนึ่งใช้นามสกุลของตนว่า "รามบุค" แต่อีก
ผู้หนึ่งใช้นามสกุลว่า "เทพนคร" ทรงพระราชดำริเห็นว่า ศัพท์ "ราม"
นี้ เป็นศัพท์สำหรับใช้เป็นพระบรมนามาภิไธย ของพระเจ้าแผ่นดินทั่วไป แต่
คำว่า เทพนคร นี้ ก็ เป็น สำนัญญนาม คือว่า ถ้า เมืองใด เป็นราชธานี
ก็ เรียก เมือง นั้น ว่า เทพนครได้ อัน ศัพท์ ที่ เป็น พระบรมนามาภิไธย
แต่ นาม เมือง ที่ เป็น ราชธานี เช่น นี้ หากสมควร ที่ สำนัญญชนจะเอามาใช้
นามสกุล ของคนไม่

จึงมี พระบรมราชโองการดำรัส เหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศห้ามอย่าให้
ผู้หนึ่ง ผู้ใดเอาศัพท์ที่เป็นพระบรมนามาภิไธยมาตั้งๆ เอามาประกับศัพท์อื่นตั้ง
เป็น นาม สกุล ของตน แต่ห้ามมิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใดตั้งนามสกุลของตนให้พ้อง
กับ นาม เมือง ซึ่ง เคย เป็นราชธานี มาแล้ว แต่ ก่อนฤฯ ใน ปัจจุบัน นี้ ห้ามมิ
ให้ผู้หนึ่ง ผู้ใดตั้ง นาม สกุล ของคนว่า เทพนครด้วย เว้นแต่ พระราชทาน

เล่ม ๓๒ หน้า ๔๙๑ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๔๕๘

พระบรมราชานุญาต พิเศษ ส่วนผู้ที่ตั้งนามสกุลของตนไว้แล้ว
เกณฑ์ที่ต้องห้ามตามประกาศนี้ โดยมีได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต
พิเศษไซ้ ก็ให้รับถอนนามสกุลนั้นเสีย

ได้จัดศัพท์ที่ใช้เป็นพระบรมนามาภิไธย แด่นามราชธานีไว้ข้างท้าย
ประกาศนี้ ขอเป็นอุทธรณ์ด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๒ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็นวันที่
๑๙๓๙ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

รายนามเมืองในเกณฑ์ห้าม

ตามประกาศพระบรมราชโองการเรื่องใช้นามตักท้วงกับนามพระมหานคร

นามต้องห้าม	หมายเหตุ
๑. เทพนคร	ตั้งแต่ ๑ ถึง ๑๒ เป็นศัพท์ที่ใช้ เรียกนามเมืองหลวง คือที่เด็ดจ สติลของพระเจ้าแผ่นดินและตั้งรัฐบาล ไม่จำกัดสำหรับเมืองใดโดยจำเพาะ
๒. มหานคร	
๓. ราชนคร	
๔. กรุงเทพ	
๕. กรุงศรี	
๖. เทพธานี	
๗. มหาธานี	
๘. ราชธานี	
๙. เทพบุรี	
๑๐. มหาบุรี	
๑๑. นครหลวง	ตั้งแต่ ๑๓ ถึง ๑๕ เป็นศัพท์ที่ ใช้เรียกกรุงเก่าและกรุงรัตนโกสินทร์
๑๒. นครวม	
๑๓. อโยชยา (หรืออโยชยา)	
๑๔. อโยชยา	
๑๕. อโยชนียา	

นามต้องห้าม	หมายเหตุ
<p><u>ในเขตพระมหานคร</u></p>	
<p>๑๖. รัตน โกสินทร ๑๗. บางกอก ๑๘. ธนบุรี</p>	<p>นามกรุงเดิยวัน</p>
<p><u>ในมณฑลกรุงเก่า</u></p>	
<p>๑๙. ทวารวดี (หรือทวาราวดี)</p>	
<p>๒๐. เทพทวารวดี</p>	
<p>๒๑. กรุงเก่า</p>	<p>นามกรุงเก่า</p>
<p>๒๒. ดพบุรี</p>	
<p>๒๓. ดิงบุรี</p>	
<p>๒๔. ดัรรมบุรี</p>	
<p><u>ในมณฑลนครสวรรค์</u></p>	
<p>๒๕. นครสวรรค์</p>	
<p>๒๖. ไชยนาท (หรือชัยนาท)</p>	
<p>๒๗. กำแพงเพชร</p>	
<p><u>ในมณฑลพิษณุโลก</u></p>	
<p>๒๘. พิษณุโลก</p>	
<p>๒๙. ไชยบุรี</p>	<p>นามเมืองพิษณุโลก</p>
<p>๓๐. พิจิตร</p>	
<p>๓๑. พิไชย</p>	
<p>๓๒. สุโขทัย</p>	

นามของห้าม	หมายเหตุ
๓๓. สวรรคโลก ๓๔. ศรีดิรัชนาลัย ๓๕. เพ็ชรบูรณ์ ในมณฑลอุบลราชธานี	} นามเมืองสวรรคโลก
๓๖. อุบลราชธานี ในมณฑลนครราชสีมา	
๓๗. นครราชสีมา ๓๘. โคราช ในมณฑลปราจีนบุรี	} นามเมืองนครราชสีมา
๓๙. ปราจีนบุรี (หรือป่าจั่น) ในมณฑลจันทบุรี	
๔๐. จันทบุรี ๔๑. จันทบูร ในมณฑลนครศรีธรรมราช	} นามเมืองจันทบุรี
๔๒. นครศรีธรรมราช	
๔๓. นคร ๔๔. ศรีธรรมราช ๔๕. สรีธรรม	} นามนครศรีธรรมราช

นามต้องห้าม	หมายเหตุ	
๔๖. สังฆดา ๔๗. พัทธง <u>ในมณฑลสุราษฎร์</u>	แห่ตั้งเดิมของราชินิกุล จึงต้องรวมไว้ในเกณฑ์ห้าม	
๔๘. ชุมพร		
๔๙. ไชยา <u>ในมณฑลราชบุรี</u>		
๕๐. ราชบุรี		
๕๑. เพ็ชรบุรี		
๕๒. บางช้าง		
๕๓. ชัมพวา <u>ในมณฑลนครไชยศรี</u>		
๕๔. นครปฐม		ต้องงดเกณฑ์เพราะเป็นราชสำนัก
๕๕. นครไชยศรี		
๕๖. นครไชยศิลป์		นามเมืองนครไชยศรี
๕๗. ศรีวิไชย		
๕๘. ศรีไชย		
๕๙. สุพรรณบุรี		
๖๐. อู่ทอง		นามเมืองอู่ทอง
๖๑. สุพรรณภูมิ (สุพรรณภูมิ)		

นามของห้าม	หมายเหตุ
<u>ในมณฑลพายัพ</u>	
๖๒. เชียงใหม่	} นามนครเชียงใหม่
๖๓. นครรัฐ นพรัฐ นวราชรัฐ ฯลฯ	
๖๔. นพดี	
๖๕. นครดำขุน	} นามนครดำขุน
๖๖. ดำขุนไชย	
๖๗. หริภุญไชย	
๖๘. เชียงราย	
๖๙. เชียงแต่น	
๗๐. ห้างหลวง	
<u>ในมณฑลมหाराษฎร์</u>	
๗๑. นครดำปาง	
๗๒. นครน่าน	

ศัพท์ที่ใช้เป็นพระบรมนามาภิไธย

อธิป

อินท์ อินทร์

ชวณินทร์

อิศร์ อิศจักร

กฤษณ

ชติย

จักร

เทวะ เทพ

ชวณินทร์

ชวณิศร์

นฤป

นฤบดี

นฤบาท

นฤเบศร์

นรินทร์ นเรนทร์

นริศร์ นเรศร์ นเรศจักร

ประชาธิป

บพิตร

ปรเมศร์ ปรเมศจักร

พิศณุ

ภูมิล

มหิปล

มทิลบถ

มทิลศร มทิลศร

วษะ

วษะ

วษฬ

วชิล

ศุติ

ลักก ลักกร

ดษามินทร

หริวงศ